

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРВІСТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ, ВИРОЩЕНИХ ЗА РІЗНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МОЛОЧНИЙ ПЕРІОД

І. П. Чумаченко, к.с.-г.н.,

А. Я. Маньковський, к.с.-г.н.,

Л. А. Коропець, к.с.-г.н.,

Т. А. Антонюк, к.с.-г.н.,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Вивчена молочна продуктивність та ефективність експлуатації первісток української чорно-рябої молочної породи, вирощених з використанням заміників незбираного молока (ЗНМ) у молочний період, за різного рівня їх годівлі. Встановлено, що первістки, вирощені в умовах ВП НУБіП України "Агрономічна дослідна станція", за високого рівня та повноцінної годівлі в умовах ПрАТ «Агрофот» мали надій за 305 днів лактації 95,4 ц молока, а їх експлуатація забезпечила прибуток у сумі 14,4 тис. грн. за рівня рентабельності виробництва молока 67,6%.

Ключові слова: українська чорно-ряба молочна порода, незбиране молоко, замітник незбираного молока, надій, прибуток, рівень рентабельності

Основними складовими економічної ефективності ведення молочного скотарства є оптимальний рівень вирощування молодняку та відтворення стада, високий генетичний потенціал корів за молочною продуктивністю та повноцінність їх годівлі, використання прогресивних технологій та ветеринарного захисту стад, енергонасиченість виробництва, застосування науково-обґрунтованої системи селекційної роботи з конкретною породою.

Загальновідомо, що стан здоров'я тварин, рівень продуктивності, відтворювальна здатність та строки продуктивного використання залежать від технологій їх вирощування. Створення ремонтним телицям необхідних умов годівлі та утримання, інтенсивне їх вирощування забезпечують формування організму майбутніх корів з високою продуктивністю, доброю відтворювальною здатністю і пристосованих до експлуатації за індустріальних технологій [4].

Чисельними дослідженнями і практикою встановлено, що різні прийоми годівлі та утримання тварин у період їх росту можуть сприяти формуванню високої молочної продуктивності або її пригнічувати. Як низький, так і надто високий рівні годівлі при вирощуванні, негативно впливають на молочну продуктивність та відтворювальну здатність тварин. Підвищений же рівень годівлі телиць сприяє формуванню високої молочної продуктивності у корів [1,2,3].

Ефективність виробництва молока залежить не тільки від належної організації вирощування ремонтних телиць, але й від забезпечення оптимальних умов виконання операцій технологічного процесу з метою максимального використання генетичного потенціалу дійного стада в умовах конкретного господарства, що є теоретичною основою для практичного використання набутих знань у селекційному процесі та визначає актуальність досліджень.

Метою досліджень було вивчення молочної продуктивності та ефективності експлуатації

первісток української чорно-рябої молочної породи, вирощених з використанням ЗНМ у молочний період, за різного рівня їх годівлі.

Матеріал і методика досліджень. Науково-господарські досліді з вивчення продуктивних якостей первісток української чорно-рябої молочної породи проводили на молочно-товарній фермі ВП НУБіП України "Агрономічна дослідна станція" Київської області на 32 первістках-аналогах, вирощених за різних технологій у молочний період та 30 первістках ПрАТ "Агрофорт" Київської області, 15 з яких вирощені в господарстві (3 дослідна група), а 15 закуплені у ВП НУБіП України "Агрономічна дослідна станція" (4 дослідна група).

Особливості технології вирощування первісток заключались у тому, що в умовах ВП НУБіП України "Агрономічна дослідна станція" телицям (1 контрольна група – 11 голів) за період вирощування у молочний період випоювали по 400 кг на голову незбираного молока, а телицям (2 дослідна група – 21 голова) випоювали 150 кг незбираного молока та 250 кг ЗНМ за одночасної підгодівлі комбікормами. За аналогічною технологією з використанням ЗНМ вирощували і решту теличок у ВП НУБіП України "Агрономічна дослідна станція" та ремонтних теличок у ПрАТ "Агрофорт" Київської області. У наступні періоди вирощування піддослідні тварини знаходились за однакових господарських умов годівлі та утримання.

В умовах ВП НУБіП України "Агрономічна дослідна станція" піддослідних тварин утримували на прив'язі спочатку в родильному відділенні, а потім у типових корівниках на 100 голів. Доїння первісток проводили на реконструйованій доїльній установці по типу УДМ-100 з використанням доїльних апаратів "Інтерпульс".

Нормування та годівлю тварин здійснювали з урахуванням живої маси, добового надою та вмісту жиру в молоці, використовуючи у стійловий період силосно-концентратний тип годівлі, а

влітку – з використанням зеленої маси та концентрованих кормів за рівня годівлі в середньому 63,0 ц корм. од. на голову за рік.

У ПрАТ «Агрофорт» Київської області первісток утримували безприв'язно, а доїли у доїльному залі на доїльній установці «Ялинка» 2 x 8. У господарстві застосовують круглорічну однотипну годівлю. Рівень годівлі піддослідних первісток (3 і 4 групи) становив відповідно 66 та 84 ц корм. од. на голову за рік.

Показники молочної продуктивності первісток

вивчали за матеріалами контрольних доїнь. Якісні показники молока визначали на аналізаторі «Гранат».

Отримані результати оброблені біометрично з використанням MSExcel.

Результати досліджень. Вивчення молочної продуктивності піддослідних первісток свідчать, що технологія вирощування ремонтних телиць у молочний період, генотип та умови годівлі первісток мали суттєвий вплив на показники надоїв та склад молока (табл. 1).

1. Молочна продуктивність піддослідних первісток за 305 днів лактації, (M ± m)

Показник	ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція»		ПрАТ «Агрофорт» Київської області	
	Контрольна група 1 (n=11)	Дослідна група 2 (n=21)	Дослідна група 3 (n=15)	Дослідна група 4 (n=15)
Надій за 305 днів лактації, кг	4858 ± 353,4	5666 ± 182,9	6456 ± 381,9	9536 ± 526,8
Вміст жиру, %	3,95 ± 0,10	3,96 ± 0,07	3,7 ± 0,04	3,62 ± 0,07
Кількість молочного жиру, кг	192,2 ± 15,0	219,3 ± 7,1	238,5 ± 14,0	344,6 ± 16,1
Вміст білка, %	3,16 ± 0,02	3,15 ± 0,02	3,2 ± 0,02	3,08 ± 0,01
Кількість молочного білка, кг	153,5 ± 11,4	171,3 ± 1,0	205,8 ± 18,2	293,4 ± 16,5
Вміст сухої речовини, %	12,69 ± 0,20	12,7 ± 0,31	12,05 ± 0,38	11,96 ± 0,13
Кількість сухої речовини, кг	617,3 ± 46,3	697,4 ± 13,1	778,4 ± 50,3	1140,4 ± 57,7

Аналіз наведених показників свідчить, що тварини обох груп в умовах ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» характеризувались досить високою молочною продуктивністю. Первістки дослідної групи 2 за 305 днів лактації мали надій на рівні 5666 кг, що на 808 кг (16,6 %) більше порівняно з ровесницями контрольної групи (P > 0,95). Середній вміст жиру в молоці піддослідних первісток був досить високим і складав відповідно 3,95 та 3,96% у тварин контрольної та дослідної груп. При цьому первістки обох груп за цим показником характеризувалися достатньо стабільними значеннями, про що свідчить коефіцієнт варіації – 8,4 та 9,3 відповідно.

Маючи значно вищі надої за практично однакового рівня вмісту жиру в молоці, первістки дослідної групи 2 за виходом молочного жиру за лактацію переважали ровесниць із контрольної групи на 27,1 кг (14,1 % за P < 0,95), за абсолютних показників відповідно 219,3 та 192,2 кг.

Щодо вмісту білка в молоці та виходу молочного білка за лактацію, спостерігалася тенденція аналогічна цим показникам за жиром. За вмістом білка в молоці піддослідні тварини не відрізнялися між собою. При цьому у тварини обох груп вміст білка в молоці був вище базисної норми для товарного молока. За виходом молочного білка, так як і за виходом молочного жиру, перевагу мали первістки дослідної групи 2, у яких цей показник сягав 171,3 кг проти 153,5 кг у контрольних, або на 17,8 кг (11,6 %) більше за P > 0,05.

Вміст сухих речовин у молоці характеризує його загальну енергетичну цінність та вихід готових молочних продуктів при його переробці. У піддослідних первісток цей показник був досить високим і становив біля 12,7% за практично однакового значення у тварин обох груп. За загальним виходом сухих речовин так як і за виходом жиру та білка перевага була у тварин дослідної групи 2 над ровесницями з контрольної групи

(80,1 кг – 13,0%), за P > 0,95.

Молочна продуктивність піддослідних первісток в умовах ПрАТ «Агрофорт» Київської області характеризувалася також високими надоями. Надій корів дослідної групи 3, вирощені в умовах господарства з використанням ЗНМ, за 305 днів лактації становив 6456 кг, що на 1598 (P < 0,95) та 790 (P > 0,95) кг більше порівняно з первістками контрольної групи. При цьому склад молока корів цієї групи був гіршим за основними компонентами – вмістом жиру та сухої речовини, хоча за більш високого надою вони значно переважали контрольних ровесниць за виходом усіх складових молока за лактацію.

Первістки дослідної групи 4, які характеризувалися високим генетичним потенціалом, за високого рівня годівлі в умовах ПрАТ «Агрофорт» Київської області, мали надій за лактацію на рівні 9536 кг, що значно перевищувало показники інших груп. Щодо складу молока, то останні поступалися ровесницям з інших груп, значно переважаючи їх за виходом жиру, білка та сухих речовин за лактацію.

Про економічну ефективність експлуатації первісток, вирощених з використанням незбираного молока та його заміника у молочний період, можна судити за показниками матеріальних витрат на корову за рік (без урахування вартості побічної продукції), витрат на первинну обробку молока та реалізаційної ціни 1 ц молока з урахуванням його якості за вмістом жиру та білка (табл. 2).

Наведені в таблиці дані свідчать, що витрати кормів протягом першої лактації для тварин обох груп ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» були практично однаковими, а їх витрати на 1 ц молока дещо різні – 1,29 ц. корм. од. у первісток, вирощених з використанням незбираного молока та 1,12 у їх ровесниць, або на 13% менше. Вказана різниця обумовлена різним рів-

нем продуктивності, яка у первісток, вирощених з використанням ЗНМ, була на 808 кг вища ніж у їх

ровесниць. За вмістом жиру і білка в молоці різниця між групами практично відсутня.

2. Ефективність експлуатації первісток, вирощених з використанням різної кількості незбираного молока у молочний період та різного рівня їх годівлі

Показник	ВП НУБіП України "Агрономічна дослідна станція"		ПрАТ «Агрофорт» Київської області	
	групи тварин			
	1 контрольна	2 дослідна	3 дослідна	4 дослідна
Річні витрати кормів на корову, ц к. од.	62,5	63,5	66,0	83,9
Витрати кормів на 1 ц молока, ц к. од.	1,29	1,12	1,02	0,88
Надій за 305 днів лактації, кг	4858	5666	6456	9536
Вміст жиру в молоці, %	3,75	3,76	3,7	3,62
Вміст білка в молоці, %	3,16	3,15	3,2	3,08
Реалізаційна ціна молока з урахуванням вмісту жиру та білка, грн./ц	385,3	386,0	387,1	375,1
Виторг від реалізації молока, грн.	18718	21871	24991	35770
Річні витрати на корову без вартості побічної продукції, грн.	14668	14668	17054	20963
Витрати на первинну обробку молока, грн.	170	198	258	381
Загальні витрати, грн.	14838	14866	17312	21344
Чистий прибуток, грн.	3880	7005	7679	14426
Рівень рентабельності експлуатації первістки, %	26,1	47,1	44,4	67,6

За однакових матеріальних витрат на корову за рік на рівні 14,7 тис. грн., від реалізації молока, одержаного відповідно від первісток, вирощених з використанням незбираного молока та його заміника у молочний період, виторг відповідно склав 18,7 та 21,9 тис. грн., що забезпечило прибуток у сумі 3,9 і 7,0 тис. грн. за рівня рентабельності виробництва молока відповідно 26,1 та 47,1%.

Досить цікаві дані, одержані нами з ефективності експлуатації первісток, вирощених з використанням заміника незбираного молока в умовах ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» та реалізованих у ПрАТ «Агрофорт» Київської області.

Закуплені тварини найбільш ефективно використовували корми, витрачаючи на 1 ц молока 0,88 ц. корм. од., у той час як, первістки власного вирощування мали цей показник на рівні 1,02 проти 1,29 ц у первісток ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція».

Молочна продуктивність первісток контрольної групи у ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» становила 5666 кг молока, а у їх ровесниць з ПрАТ «Агрофорт» (3 група) надій молока склав 6456 кг за лактацію, а від закуплених (4 група) – 9536 кг, або відповідно на 3870 та 3080 кг більше. При цьому за вмістом жиру та білка останні дещо поступалися своїм ровесницям, що і обумовило зниження реалізаційної ціни 1 ц молока більше ніж на 10 грн.

Маючи різний рівень надойв молока за 305 днів лактації за незначної різниці у його реаліза-

ційній ціні від реалізації молока одержано відповідно 21,9, 25,0 та 35,8 тис. грн. виторгу, що забезпечило прибуток у сумі 7,0, 7,7 та 14,4 тис. грн. за рівня рентабельності виробництва молока 44,4-67,6%.

Висновки:

1. На рівень молочної продуктивності первісток суттєво впливає технологія їх вирощування у молочний період. В умовах ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» первістки, вирощені з використанням ЗНМ у молочний період, характеризувалися більш високими надоями порівняно з ровесницями контрольної групи за однакового складу молока, а їх експлуатація забезпечила рентабельність виробництва молока на рівні 47,1 проти 26,1% у тварин, вирощених з випоюванням незбираного молока у молочний період.

2. Молочна продуктивність первісток залежить не тільки від технології їх вирощування у молочний період, а й від генетичного потенціалу цих тварин. Про це досить красномовно свідчать результати експлуатації первісток в умовах ПрАТ «Агрофорт». Первістки вирощені з використанням ЗНМ у молочний період в умовах ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція», за високого рівня та повноцінної годівлі мали надій за лактацію на рівні 9,5 тис. кг молока, що майже у 1,5 рази більше проти ровесниць власного вирощування, а їх експлуатація забезпечила прибуток у сумі 14,4 тис. грн. за рівня рентабельності 67,6%.

Список використаної літератури:

1. Баранчук Р.І. Селекційно-племінна робота у підвищенні продуктивності стада / Баранчук Р.І., Циба О.П., Єфіменко М.Я. // Тваринництво України. – 1988. – № 5. – С. 8-13.
2. Выращивание ремонтных телок при различном уровне кормления / Козлов А.С., Машкина С.В., Костиков А.А., Абрамова Н.В. // Зоотехния. – 2002. – № 2. – С. 20-22.
3. Гавриленко М.С. Вирощування корів з надоем 5,0-8,0 тис. кг молока за лактацію / Гавриленко М.С. – Київ: Наук. світ, 2001. – 68 с.
4. Зубець М.В. Формування молочного стада з програмованою продуктивністю / Зубець М.В., Сірацький Й.З., Данилків Я.Н. – К.: Урожай, 1994. – 224 с.

Чумаченко И.П., Маньковский А.А., Коропец Л.А., Антонюк Т.А. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПЕРВОТЕЛОК УКРАИНСКОЙ ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ, ВЫРАЩЕННЫХ В РАЗЛИЧНЫХ ТЕХНОЛОГИЯХ В МОЛОЧНЫЙ ПЕРИОД

Изучена молочная продуктивность и эффективность эксплуатации первотелок украинской черно-пестрой молочной породы, выращенных с использованием заменителей цельного молока (ЗЦМ) у молочный период, за разного уровня их кормления. Научно-хозяйственные опыты по изучению продуктивных качеств первотелок украинской черно-пестрой молочной породы проводили на молочно-товарной ферме ПП НУБиП Украины "Агрономическая опытная станция" Киевской области на 32 первотелках-аналогах, выращенных за разных технологий в молочный период и 30 первотелках частного акционерного общества "Агрофорт" Киевской области, 15 из которых выращены в хозяйстве (3 опытная группа), а 15 закупленные в НУБиП Украины "Агрономическая опытная станция" (4 опытная группа). Особенности технологии выращивания первотелок заключались в том, что в условиях ПП НУБиП Украины "Агрономическая опытная станция" телочкам (1 контрольная группа - 11 голов) за период выращивания в молочный период выпаивали по 400 кг на голову цельного молока, а телкам (2 опытная группа - 21 голова) выпаивали 150 кг цельного молока и 250 кг ЗЦМ с одно-временной подкормкой комбикормами. По аналогичной технологии с использованием ЗЦМ выращивали и остальных телок у ПП НУБиП Украины "Агрономическая опытная станция" и ремонтных телок хозяйства "Агрофорт" в Киевской области. В последующие периоды выращивания подопытные животные находились в одинаковых хозяйственных условиях кормления и содержания.

Установлено, что на уровень молочной продуктивности первотелок существенно влияет технология их выращивания в молочный период. В условиях ПП НУБиП Украины "Агрономическая опытная станция" первотелки, выращенные с использованием ЗЦМ в молочный период, характеризовались более высокими надоями по сравнению с ровесницами из контрольной группы при одинаковом составе молока, а их эксплуатация обеспечила рентабельность производства молока на уровне 47,1 против 26,1% у животных, выращенных с использованием цельного молока в молочный период. Первотелки, выращенные в условиях ПП НУБиП Украины "Агрономическая опытная станция", за высокого уровня и полноценного кормления в условиях «Агрофорт» имели удой за 305 дней лактации 95,4 ц молока, а их эксплуатация обеспечила прибыль в сумме 14,4 тыс. грн. при уровне рентабельности производства молока 67,6%.

Ключевые слова: украинская черно-пестрая молочная порода, цельное молоко, заменитель цельного молока, удой, прибыль, уровень рентабельности

Chumatchenko I.P., Mankovsky A.Y., Koropets L.A., Antoniuc T.A. EFFICIENCY OF THE FIRST-BORNS OF UKRAINIAN BLACK-AND-WHITE DAIRY BREED, GROWNTION ON VARIOUS TECHNOLOGIES IN DAIRY PERIOD

It was studied dairy productivity and operational efficiency of the first-borns of Ukrainian black and white dairy breed bred with the use of substitutes for whole milk (SWM) in the milk period, with different levels of feeding. Scientific and economic experiments to study the productive qualities of the first-borns of Ukrainian black and white dairy breed was conducted on a dairy farm of the Separated Subdivision of NULES of Ukraine "Agronomic Research Station", Kyiv region, for 32 first-born analogues, grown under different technologies in milk period and 30 first-borns of PJSC "Agrofort", Kyiv region, 15 of which were grown on the farm (experimental group 3), and 15 were purchased in NULES of Ukraine "Agronomic research Station" (experimental group 4). Technological peculiarity of growing first-borns was the fact that in terms of Separated Subdivision of NULES of Ukraine "Agronomic Research Station" heifers (control group 1 - 11 animals) during the breeding period in dairy period were watered 400 kg of whole milk per animal, and heifers (research group 2 - 21 animals) were watered 150 kg of whole milk and 250 kg of SWM while simultaneous feeding with formula feed. By using similar technologies using SWM they were bred the rest of the heifers in Separated Subdivision of NULES of Ukraine "Agronomic Research Station" and replacement heifers in PJSC "Agrofort", Kyiv region. In subsequent periods of growing experimental animals were under the same economic conditions, feeding and management.

It was established that the level of milk production of first-borns significantly affects the technology of their growing in milk period. In terms of Separated Subdivision of NULES of Ukraine "Agronomic Research Station" first-borns grown with the use of SWM in a milk period were characterized by higher milk yield when compared to the control group of the same age for the same composition of milk, and their exploitation ensured the profitability of milk production at the level of 47,1 against 26,1 % in animals bred with the watering of whole milk in the dairy period. First-borns, grown under conditions of Separated subdivisions of NULES of Ukraine "Agronomic Research Station" in terms of high level and adequate feeding in terms of PJSC "Agrofort" had yields 95,4 centners of milk for 305 days of lactation, and their exploitation provided income in the amount of 14,4 thousand UAH in terms of milk production profitability 67,6 %.

Key words: Ukrainian black-and-white dairy breed, whole milk replacer, replacement heifers, whole

Дата надходження в редакцію: 8.12.2013 р.
Рецензент: доктор с.-г. наук, професор А. М. Салогуб

УДК 636.2.034.082

ЗАЛЕЖНІСТЬ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ВІД ЖИВОЇ МАСИ В ПЕРІОД ЇХ ВИРОЩУВАННЯ

М. І. Кузів, к.с.-г.н.,
Є. І. Федорович, д. с.-г. н., професор.
Інститут біології тварин НААН

Рівень вирощування телиць суттєво впливає на ріст і розвиток, відтворювальну здатність та молочну продуктивність тварин. Тому вирощування племінного молодняку повинно ґрунтуватись на біологічних закономірностях вікового росту і розвитку та сприяти повному прояву генетичного потенціалу продуктивності тварин. Дослідження проведені на тваринах української чорно-рябої молочної породи в ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського і Бродовського відділень, племінному репродукторі «Селекціонер» Львівської області та племінному заводі «Ямниця» Івано-Франківської області. Встановлено, що молочна продуктивність корів залежить від живої маси в період їх вирощування. Найвищими надоями та кількістю молочного жиру характеризувалися тварини, які мали живу масу у 3-місячному віці 100 кг і більше, у 6-місячному – 170 кг і більше, у 9-місячному – 230 кг і більше, у 12-місячному – 300 кг і більше, у 15-місячному – 360 кг і більше, у 18-місячному – 400 кг і більше. У розрізі господарств і лактацій коефіцієнт кореляції між живою масою новонароджених тварин і величиною надоя, вмістом жиру в молоці та виходом молочного жиру знаходився в межах 0,051–0,209; -0,012–0,178 та 0,065–0,210, між живою масою в період вирощування і цими ж показниками – в межах 0,168–0,604; -0,239–0,407 та 0,121–0,586 відповідно.

Ключові слова: порода, жива маса, молочна продуктивність, коефіцієнт кореляції.

Постановка проблеми. Генетично запрограмована продуктивність може бути реалізована лише за сприятливих умов вирощування тварин. Інтенсивність росту та розвитку суттєво впливає на формування рівня молочної продуктивності корів. Тому проблема вирощування племінного молодняку і надалі залишається актуальною. Вона повинна ґрунтуватись на біологічних закономірностях вікового росту і розвитку та сприяти повному прояву генетичного потенціалу продуктивності тварин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Практичний досвід селекції молочного скотарства свідчить, що рівень вирощування телиць суттєво впливає на ріст і розвиток, відтворювальну здатність та молочну продуктивність тварин [1-3]. Жива маса тварин – об'єктивний показник росту організму. У біологічному розумінні ріст, як процес збільшення загальної маси клітин організму, його тканин і органів у часі, може бути визначений на підставі зміни живої маси тварин з віком. Шляхом систематичних зважувань досить точно визначають живу масу тіла тварин у кожний даний момент і її приріст та інтенсивність росту за будь-який проміжок часу [4]. У молочному скотарстві жива маса є важливим селекційним показником. Від розмірів тіла залежить об'єм речовин, які циркулюють в організмі, та енергії, що забезпечує його життєдіяльність і продуктивність. Врахування живої маси тварин забезпечує вибір оптимальних варіантів селекції. Відомо, що недорозвинені за живою масою дійні корови втрачають

племінну і господарську цінність, оскільки в них спостерігається низький прояв господарсько корисних ознак, а тварини з надмірною живою масою часто не оплачують продукцією (переважно молоком) кормів, витрачених на їх одержання. Жива маса корів у значній мірі обумовлена інтенсивністю росту в молодому віці. Тому, жива маса телиць в окремі вікові періоди є важливою селекційною ознакою.

Мета досліджень. Вивчити вплив живої маси тварин у період їхнього росту в молодому віці на молочну продуктивність.

Матеріали і методи. Дослідження проведені на тваринах української чорно-рябої молочної породи в ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського і Бродовського відділень, племінному репродукторі «Селекціонер» Львівської області та племінному заводі «Ямниця» Івано-Франківської області. Молочну продуктивність корів та їх живу масу в період вирощування досліджували за матеріалами зоотехнічного обліку. Одержані результати досліджень обробляли методом варіаційної статистики за Г. Ф. Лакінім [5].

Результати досліджень. Встановлено, що молочна продуктивність корів залежить від живої маси в період їх вирощування (табл. 1). Найвища величина надоя та вихід молочного жиру за першу, другу, третю та кращу лактації були у корів жива маса яких при народженні становила 33-35 кг (виняток – вихід молочного жиру за II та III лактації і величина надоя за III лактацією в ТзОВ «Молочні ріки» Бродівського відділення).